

ПРОБЛЕМИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ПІД ЧАС ВІЙНИ**Борсук А.Р., Гаврись О.О.***Національний технічний університет**«Харківський політехнічний інститут», м.Харків*

Проблема залучення іноземних інвестицій була актуальною майже для всіх українських урядів, але сьогодні вона вимагає рішучіших дій. Чинний уряд України попередньо оцінив вартість повоєнної відбудови у \$750 млрд., тож іноземні інвестиції повинні стати одним із джерел фінансування цих потреб. Інвестори розуміють високі ризики вкладання коштів у країну в стані війни, отже, треба шукати шляхи, які переконують їх ризикнути. Такими інструментами є механізми страхування воєнних ризиків. Прикладом є проект, що впроваджує Мінекономіки України разом з MIGA. Передбачається, що інвестори матимуть змогу застрахувати близько 90% ризиків і компенсувати майбутні можливі збитки. Зараз триває пілотний проект вартістю 30 мільйонів доларів. Також Міжнародна корпорація розвитку США (DFC) виявила зацікавленість в тому, щоб акумулювати понад \$1 млрд. на підтримку української економіки. Мова йде як про прямі позики, так і про покриття як кредитних, так і військових ризиків. Крім того, є проект гарантій для потенційних інвесторів з Німеччини, який має на меті зменшити ризики для німецьких інвесторів, уникнути або компенсувати збитки. А значить, спроститься залучення інвестиційних коштів в Україну. Очікується покриття наступних видів ризиків: війна, можлива націоналізація, ризик передачі права власності, ризик порушення контракту. В 2023 році укладено меморандум про взаєморозуміння між найбільшим банківським холдингом США JP Morgan та Міністерством економіки України.

Однак, суттєвого припливу інвестицій в економіку нашої держави не очікується, поки не буде ясно, як завершиться війна, оскільки невідома вартість ризику та потенційне зростання рівня прибутку від інвестицій. На сьогодні Україна отримує фінансову підтримку у вигляді грантів і позик від урядів різних країн, а також міжнародних організацій, але важливо відновити приватні інвестиції, необхідні для відновлення економіки країни. Для того, щоб потужні іноземні інвестори прийшли в Україну, необхідно здійснити декілька важливих кроків, перш за все, розробити дієві інструменти захисту інвестицій, це повинні бути інструменти зі зрозумілими критеріями та алгоритмами. Далі потрібна адекватна інформація як про такі інструменти, так і про умови ведення бізнесу. Зараз розробляються механізми страхування інвестицій від військових ризиків, але, ключовою умовою приходу інвестора є вміння прорахувати вартість ризику – тільки коли відомо, від чого ця вартість залежить, можна домовитися про розподіл ризиків між страхувальниками.

Зараз є випадки, коли відомі іноземні інвестори залучають кошти в Україну, наприклад, ірландська компанія Kingspan в найближчі п'ять років інвестує майже чверть мільярда євро, фірма Nestlé планує вкладення – це позитивні новини, враховуючи українські реалії. З іншого боку, Україна стала брендом: нас уже знають у світі, нашою армією захоплюються, тому можна очікувати, що згодом це стане хорошою базою для залучення іноземних інвестицій.